

Hallituksen esitys eduskunnalle lainsäädännöksi työttömyyskassojen taloudellisten toimintamahdollisuuksien turvaamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle lainsäädännöksi työttömyyskassojen taloudellisten toimintamahdollisuuksien turvaamisesta (HE 138/2020 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 25/2020 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työttömyyskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyyskassalain (603/1984) 19 ja 20 §, sellaisina kuin ne ovat, 19 § osaksi laissa 913/2000 ja 20 § laeissa 556/1998 ja 913/2000, sekä
lisätään lakiin uusi 20 a § seuraavasti:

19 §

Jäsenmaksut

Jäsenmaksut on määrättävä siten, että niitä palkansaajakassassa yhdessä valtionosuuden ja Työllisyysrahaston osuuden kanssa ja yrittäjäkassassa yhdessä valtionosuuden kanssa voidaan pitää riittävinä kassan sitoumusten täyttämiseen. Jäsenmaksut vahvistaa Finanssivalvonta kassan tekemän esityksen pohjalta ottaen huomioon, mitä 20 §:ssä säädetään tasoitusrahastosta ja 20 a §:ssä säädetään työttömyyskassan taloudellisen aseman tervehtymissuunnitelmasta.

Jäsenmaksun vahvistamisen yleisistä perusteista säädetään tarkemmin asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 119/2020 vp

20 §

Tasoiusrahasto

Työttömyyskassalla tulee olla tasoiusrahasto, johon vuotuinen ylijäämä siirretään.

Kassan rahoituksen ja maksuvalmiuden turvaamiseksi palkansaajia vakuuttavan työttömyyskassan tasoiusrahastossa tulee olla vähintään vuoden kassan omalla vastuulla olevaa etuusmenoa ja hallintokulua vastaava määrä, ja yrittäjiä vakuuttavan työttömyyskassan tasoiusrahastossa tulee olla vähintään kahden ja puolen vuoden kassan omalla vastuulla olevaa etuusmenoa ja hallintokulua vastaava määrä.

Taloudellisista suhdanteista johtuvien jäsenmaksuvaihteluiden tasaamiseksi palkansaajia vakuuttava työttömyyskassa voi lisäksi kerätä tasoiusrahastoa enintään neljän vuoden kassan omalla vastuulla olevaa etuusmenoa ja hallintokulua vastaavan määrän, ja yrittäjiä vakuuttava työttömyyskassa enintään seitsemän vuoden kassan omalla vastuulla olevaa etuusmenoa ja hallintokulua vastaavan määrän.

Tasoiusrahastosta säädetään erikseen asetuksella.

20 a §

Taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelma

Jos työttömyyskassan jäsenmaksu nousisi kohtuuttomasti kuluvalle tilivuodelle vahvistettuun jäsenmaksuun nähden, Finanssivalvonta voi vahvistaa työttömyyskassan jäsenmaksun poiketen siitä, mitä 19 §:ssä säädetään jäsenmaksun määräytymisestä ja 20 §:ssä tasoiusrahastosta edellyttäen, että työttömyyskassa jäsenmaksuesityksen yhteydessä toimittaa Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi työttömyyskassan taloudellisen aseman tervehdyttämissuunnitelman. Tervehdyttämissuunnitelmassa on osoitettava, että työttömyyskassan tasoiusrahasto jäsenmaksutuottoa lisäämällä tai muulla keinoin kolmen vuoden kuluessa sen vuoden alusta lukien, jolle jäsenmaksu vahvistetaan, saavuttaa tasoiusrahaston vähimmäistason.

Finanssivalvonta antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetun suunnitelman laatimisesta ja toimittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ . Sitä sovelletaan ensimmäisen kerran vahvistettaessa työttömyyskassan jäsenmaksua vuodelle 2021.

Laki

työttömyyskassalain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään työttömyyskassalakiin (603/1984) väliaikaisesti uusi 23 b, 25 c ja 26 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 119/2020 vp

6 luku

Rahoitus

23 b §

Lain väliaikainen soveltaminen tukikassaan ja kassan vajauksen täyttämiseen

Sen estämättä mitä 21 §:n 1 momentissa säädetään, tukikassan jäsenmaksu vuonna 2021 on nolla (0) euroa.

Täytettäessä työttömyyskassan vajausta vuodelta 2020, varojen jakamisessa ei sovelleta 22 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä tarkoitettua käytettävien varojen enimmäismäärää koskevaa rajoitusta.

Täytettäessä työttömyyskassan vajausta vuodelta 2020 vajauksen täyttämiseen ei myönnetä valtion varoista lisäosuutta. Vajaus, jota ei voida täyttää 2 momentissa mainitulla tavalla, siirretään kassan seuraavan vuoden tilinpäätökseen täytettäväksi kassan varoista.

25 c §

Väliaikainen valtion lisärahoitusosuus yrittäjän ansiopäivärahan rahoittamiseen

Sen lisäksi, mitä 25 §:ssä säädetään, valtionosuutena maksetaan yrittäjäkassan työttömyysturvalain 5 luvun 7 §:n nojalla maksamista päivärahoista osuus, joka vastaa 36 prosenttia päivärahojen ansio-osasta.

26 a §

Valtion lisärahoitus hallintokuluihin

Sen lisäksi, mitä 26 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään, valtio osallistuu covid-19-epidemian vuoksi nousseiden vuotta 2020 koskevien hallintokulujen rahoitukseen lisärahoitusosuudella, jonka suuruus on 20 miljoonaa euroa.

Lisärahoitusosuuden jakamisesta työttömyyskassoille vastaa Työllisyysrahasto. Työllisyysrahastolla on oikeus saada Finanssivalvonnan tarpeelliset tiedot lisärahoitusosuuden jakamisessa huomioitavien ansiopäiväraha hakemusten ja muutoksenhakukelpoisten ansiopäivärahaa koskevien päätösten määrästä viivytyksettä sen jälkeen kun työttömyyskassat ovat kyseiset tiedot Finanssivalvonnan toimittaneet. Työllisyysrahasto jakaa lisärahoitusosuuden työttömyyskassoille 30 päivän kuluessa tietojen saamisesta.

Lisärahoitusosuutta laskettaessa lasketaan työttömyyskassakohtaisesti seuraavat luvut:

1) ajalla 1.4.2020—30.9.2020 vireille tulleiden ansiopäiväraha hakemusten määrä, josta on vähennetty kokonaan työttömien jatkohakemukset, vähennettynä vastaavien hakemusten määrän keskiarvolla vuosilta 2018 ja 2019; ja

2) ajalla 1.4.2020—30.9.2020 annettujen muutoksenhakukelpoisten ansiopäivärahaa koskevien päätösten määrä vähennettynä vastaavien päätösten määrän keskiarvolla vuosilta 2018 ja 2019.

Eduskunnan vastaus EV 119/2020 vp

Mikäli 3 momentin 1 tai 2 kohdassa erotus on negatiivinen, käytetään kyseisessä kohdassa työttömyyskassalle arvoa nolla.

Hakemusten määrään perustuva osuus valtion lisärahoituksesta lasketaan työttömyyskassan 3 momentin 1 kohdan mukaisena osuutena kaikkien työttömyyskassojen 3 momentin 1 kohdan mukaisten lukujen summasta.

Päätösten määrään perustuva osuus valtion lisärahoituksesta lasketaan työttömyyskassan 3 momentin 2 kohdan mukaisena osuutena kaikkien työttömyyskassojen 3 momentin 2 kohdan mukaisten lukujen summasta.

Työttömyyskassan lisärahoitusosuus saadaan laskemalla yhteen 40 prosenttia työttömyyskassan 5 momentin mukaisesta luvusta ja 60 prosenttia työttömyyskassan 6 momentin mukaisesta luvusta.

Työttömyyskassan osuus lisärahoituksesta voi olla korkeintaan 5 miljoonaa euroa. Mikäli 7 momentin mukainen työttömyyskassan lisärahoitusosuus on yli 5 miljoonaa euroa, jaetaan ylittävä osa muiden työttömyyskassojen kesken niiden 7 momentin mukaisten lisärahoitusosuuksien suhteessa.

Edellä 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen päätösten määrässä ei huomioida takaisinperintäpäätöksiä eikä työttömyysturvalain 6 luvun 3 a §:n ja 7 luvun 5 a §:n kumoamisesta annetulla lailla (1311/2019) kumotun aktiivimallin perusteella annettuja päätöksiä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____ ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021 saakka.

Lain 25 c §:ää sovelletaan ansiopäivärahaan, jota maksetaan 1 päivän huhtikuuta 2020 ja 31 päivän joulukuuta 2020 väliseltä ajalta. Valtionosuuden tilittämiseen sovelletaan, mitä valtionosuuksien tilittämisessä muutoin noudatetaan. Takautuvalta ajalta valtionosuus tilitetään työttömyyskassalle mahdollisimman pian lain tultua hyväksytyksi.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysetuuksien rahoituksesta annettuun lakiin (555/1998) siitä lailla 542/2012 kumotun 25 §:n tilalle väliaikaisesti uusi 25 § seuraavasti:

25 §

Väliaikainen valtion lisärahoitusosuus palkansaaajan ansiopäivärahan rahoittamiseen

Jollei 4 §:n 1 ja 2 momentista muuta johdu, työttömyyskassan osuus kustakin ajalta 1 päivänä huhtikuuta tai sen jälkeen maksettavasta ansiopäivärahasta on:

- 1) 5,5 prosenttia, kun kyse on työttömyysturvalain 6 luvun 9 §:ssä tarkoitetuista lisäpäivistä; ja

Eduskunnan vastaus EV 119/2020 vp

2) 3,5 prosenttia, kun kyse on muusta ansiopäivärahasta.

Jos ansiopäiväraha maksetaan työttömyysturvalain 6 luvun 2 §:n 2 momentin mukaisesti korotettuna, työttömyyskassan osuus lasketaan kuitenkin mainitun pykälän 1 momentin mukaan määräytyvästä ansiopäivärahasta.

Valtion osuutena työttömyyskassalle maksetaan kustakin ansiopäivärahasta 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu määrä lisättynä osuudella, joka vastaa 4 §:n 4 momentissa tarkoitettua Työllisyysrahaston osuuden ja tässä tarkoitettua työttömyyskassan osuuden erotusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2020 saakka.

Lakia sovelletaan ajalta 1 päivänä huhtikuuta 2020 ja sen jälkeen maksettavan ansiopäivärahan rahoitukseen. Valtionosuuden tilittämiseen sovelletaan, mitä valtionosuuksien tilittämisessä muutoin noudatetaan. Takautuvalta ajalta valtionosuus tilitetään työttömyyskassalle mahdollisimman pian lain tultua hyväksytyksi.

Helsingissä 21.10.2020

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri